

2. O zdarzeniu z ofiarami w ludziach, jak również o zdarzeniu powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo, osoba objęta ubezpieczeniem lub osoba zgłaszająca roszczenie obowiązane są powiadomić policję.

3. Osoba objęta ubezpieczeniem lub osoba zgłaszająca roszczenie powinna przedstawić ubezpieczycielowi posiadane dowody dotyczące zdarzenia i ułatwić ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności oraz rozmiaru szkody.

§ 9. Po otrzymaniu zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczyciel przeprowadza postępowanie w celu ustalenia stanu faktycznego, zasadności roszczeń i wysokości odszkodowania oraz informuje osobę objętą ubezpieczeniem i osobę zgłaszającą roszczenie, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania.

§ 10. 1. Jeżeli sprawca szkody na osobie nie mógł być zidentyfikowany lub gdy sprawca szkody nie posiadał obowiązkowego ubezpieczenia OC rolników, osoba poszkodowana zgłasza swoje roszczenia do ubezpieczyciela prowadzącego obowiązkowe ubezpieczenie OC rolników; w takim przypadku ubezpieczyciel nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia roszczeń.

2. Ubezpieczyciel po otrzymaniu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza postępowanie przewidziane przepisami § 9 i przesyła dokumenty szkody do Zarządu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, powiadamiając o tym osobę zgłaszającą roszczenie.

§ 11. 1. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej osoby objętej ubezpieczeniem, chyba że przepisy rozporządzenia stanowią inaczej.

2. Na poczet odszkodowania przysługującego z ubezpieczenia OC rolników zalicza się przyznane tej samej osobie z tytułu tego samego zdarzenia odszkodowania z innych ubezpieczeń majątkowych.

§ 12. 1. Roszczeń związanych ze zdarzeniem, przysługujących w stosunku do osoby objętej ubezpieczeniem OC rolników, można dochodzić bezpośrednio od ubezpieczyciela.

2. Jeżeli roszczenie zostanie zgłoszone do osoby objętej ubezpieczeniem, osoba ta przekazuje roszczenia ubezpieczycielowi, powiadamiając o tym poszkodowanego.

3. W postępowaniu sądowym, wszczętym przeciwko osobie objętej ubezpieczeniem o naprawienie szkody, konieczne jest przepozwanie ubezpieczyciela.

Rozdział 4

System taryf i zasady ustalania stawek ubezpieczeniowych

§ 13. System taryf obejmuje ocenę i klasyfikację ryzyka przejmowanego przez ubezpieczyciela w ramach ubezpieczenia OC rolników.

§ 14. 1. Ryzyko przejmowane w ramach ubezpieczenia OC rolników gwarantowane jest odpowiedzialnością ubezpieczyciela w odniesieniu do jednego zdarzenia sumą ubezpieczenia 7,2 mld zł.

2. Na wniosek rolnika umowa ubezpieczenia może być zawarta na sumę gwarancyjną wyższą niż określona w ust. 1.

§ 15. 1. Przy ustalaniu taryfy ubezpieczyciel dokonuje oceny ryzyka na podstawie danych statystycznych przebiegu szkodowości, a w razie braku tych danych — w oparciu o inne informacje lub opinie rzeczoznawców.

2. Klasyfikacja gospodarstw rolnych powinna uwzględniać charakter prowadzonej działalności specjalistycznej, wyposażenie w podstawowy sprzęt rolniczy, wielkość gospodarstwa oraz ewentualną konieczność stałego zatrudniania w gospodarstwie osób trzecich.

§ 16. 1. Ubezpieczyciel ustala podstawową stawkę ubezpieczeniową, wynikającą z oceny ryzyka, na roczny okres ubezpieczenia, licząc od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

2. Jeżeli umowa ubezpieczenia zostaje zawarta w ciągu roku kalendarzowego, ubezpieczyciel ustala stawkę podstawową stosownie do okresu odpowiedzialności, jaki przypada od dnia zawarcia umowy do końca bieżącego roku kalendarzowego; miesiąc rozpoczęty uważa się za pełny.

§ 17. Ustalona przez ubezpieczyciela składka na roczny okres ubezpieczenia może być w okresie trwania ubezpieczenia podwyższona, jeżeli w ciągu jednego kwartału średni wzrost cen w gospodarce narodowej przekroczy 10% w stosunku do analogicznych wskaźników kwartału poprzedzającego; ustalen tych dokonuje ubezpieczyciel w oparciu o informacje publikowane przez Główny Urząd Statystyczny.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 18. Zawarcie umowy ubezpieczenia OC rolników na 1991 r. i opłacenie składki do dnia 31 stycznia 1991 r. uważa się za spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego.

§ 19. Do ustalenia zasadności i wysokości roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkód zaistniałych przed dniem wejścia w życie przepisów niniejszego rozporządzenia stosuje się dotychczasowe przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lipca 1985 r. w sprawie ubezpieczenia ustawowego odpowiedzialności cywilnej rolników (Dz. U. Nr 33, poz. 146).

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1991 r.

Minister Finansów: w.z. A. Podsiadło

527

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 18 grudnia 1990 r.

w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów.

Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 59, poz. 344) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa ogólne warunki obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiada-

czy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, zwane dalej ubezpieczeniem OC.

§ 2. 1. Przez użyte w rozporządzeniu określenia:

- 1) posiadacz pojazdu mechanicznego — rozumie się osobę fizyczną lub osobę prawną będącą właścicielem pojazdu,
- 2) kierowca — rozumie się posiadacza zależnego,

- 3) ubezpieczyciel — rozumie się zakład ubezpieczeń prowadzący działalność ubezpieczeniową w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC.
2. Pojazdami mechanicznymi w rozumieniu rozporządzenia są:
  - 1) pojazdy zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej — stosownie do przepisów prawa o ruchu drogowym — oraz motorowery,
  - 2) inne pojazdy będące w posiadaniu jednostek podległych Ministrom Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych, napędzane umieszczonym na nich silnikiem zasilanym z własnego źródła energii, wraz z ciągniętym wszelkiego rodzaju sprzętem,
  - 3) pojazdy zarejestrowane za granicą.

Rozdział 2

Podstawowy zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela

§ 3. 1. Z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie za szkodę powstałą w związku z ruchem pojazdu, w wyniku czego nastąpiły: śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia, utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

2. Za szkodę powstałą w następstwie ruchu pojazdu uważa się również szkodę powstałą:

- 1) przy wsiadaniu lub wysiadaniu z pojazdu,
- 2) bezpośrednio przy załadowywaniu lub rozładowywaniu pojazdu,
- 3) podczas postoju lub naprawy pojazdu na trasie jazdy.

3. Za szkodę wyrządzoną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odszkodowanie przysługuje również, gdy sprawca szkody na osobie nie mógł być zidentyfikowany lub gdy sprawca szkody na mieniu i osobie nie posiadał ubezpieczenia obowiązkowego.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, odszkodowanie z ubezpieczenia OC wypłacane jest przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.

§ 4. Jeżeli zgłoszone roszczenia z tytułu ubezpieczenia OC podlegają przepisom prawa polskiego, ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody:

- 1) dotyczące uszkodzenia, zniszczenia lub utraty mienia, wyrządzone przez kierowcę posiadaczowi pojazdu,
- 2) wynikłe w przewożonych za opłatą ładunkach, przesyłkach lub bagażu, chyba że odpowiedzialność za powstałą szkodę ponosi posiadacz innego pojazdu niż pojazd przewożący,
- 3) polegające na utracie gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych i podobnych,
- 4) w drzewostanie lasów i parków na skutek wzniesienia pożaru,
- 5) w następstwie których zanieczyszczeniu lub skażeniu uległo środowisko naturalne,
- 6) które łącznie nie przekraczają 50% najniższego wynagrodzenia pracowników, ustalanego przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

Rozdział 3

Prawa i obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczyciela wynikające z umowy ubezpieczenia

§ 5. 1. Posiadacz pojazdu mechanicznego obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia OC spełnia ten obowiązek, zawierając umowę z wybranym ubezpieczycielem prowadzącym działalność w tym zakresie.

2. Ubezpieczyciel prowadzący obowiązkowe ubezpieczenie OC nie może odmówić zawarcia umowy tego ubezpieczenia.

3. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres roku kalendarzowego; umowa przedłuża się na rok następny, chyba że posiadacz pojazdu na trzy miesiące przed upływem roku kalendarzowego powiadomi na piśmie ubezpieczyciela, że w nowym roku kalendarzowym dokona ubezpieczenia u innego ubezpieczyciela.

4. Posiadacz pojazdu obowiązany jest zawrzeć umowę ubezpieczenia w dniu rejestracji pojazdu. Jeżeli nabycie pojazdu następuje po dniu rejestracji, obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia następuje w dniu nabycia pojazdu.

5. Posiadacz pojazdu obowiązany jest, na żądanie organów uprawnionych do przeprowadzania kontroli, okazać dokument zawarcia umowy ubezpieczenia.

6. Przepisy ust. 3 i 4 nie mają zastosowania do posiadaczy pojazdów przekraczających granice Rzeczypospolitej Polskiej; w ruchu zagranicznym posiadacz pojazdu zawiera umowę ubezpieczenia OC na faktyczny okres pobytu.

7. W razie wyrejestrowania pojazdu, zawarta umowa ulega rozwiązaniu.

8. Jeżeli w okresie poprzedzającym wyrejestrowanie pojazdu posiadacz lub kierowca nie spowodował wypadku, w związku z którym ubezpieczyciel zobowiązany jest do zapłaty odszkodowania, posiadaczowi pojazdu należy się zwrot składki za nie wykorzystany okres.

9. O fakcie zbycia pojazdu innej osobie bądź utraty pojazdu wskutek kradzieży, posiadacz obowiązany jest zawiadomić ubezpieczyciela, z którym zawarta była umowa ubezpieczenia.

§ 6. 1. Posiadacz pojazdu, zawierając umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC, opłaca składkę ubezpieczeniową według stawek ustalonych przez ubezpieczyciela.

2. Wydaną przez ubezpieczyciela nalepkę kontrolną, której wzór określają odrębne przepisy, posiadacz pojazdu umieszcza w prawym dolnym rogu przedniej szyby pojazdu lub w innym widocznym miejscu na zewnątrz pojazdu.

§ 7. W razie wypadku posiadacz lub kierowca pojazdu powinien:

- 1) przedsięwziąć odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu w miejscu wypadku, starać się o złagodzenie skutków wypadku oraz zapewnienie pomocy lekarskiej osobom poszkodowanym, jak również w miarę możliwości zabezpieczyć mienie osób poszkodowanych,
- 2) zapobiec, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody,
- 3) udzielić osobom poszkodowanym niezbędnych informacji dla identyfikacji ubezpieczyciela oraz o fakcie zawartej umowy ubezpieczenia,
- 4) powiadomić niezwłocznie ubezpieczyciela, udzielając niezbędnych informacji i wyjaśnień.

§ 8. O wypadku z ofiarami w ludziach oraz o wypadku powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo, posiadacz lub kierowca pojazdu obowiązany jest zawiadomić policję.

§ 9. Posiadacz pojazdu lub kierowca albo osoba zgłaszająca roszczenie powinni przedstawić ubezpieczycielowi posiadane dowody dotyczące wypadku i ułatwić ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności wypadku i rozmiaru szkód, jak również udzielić pomocy w dochodzeniu przez ubezpieczyciela roszczeń przeciwko sprawcy wypadku.

§ 10. Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku ubezpieczyciel przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego wypadku, zasadności roszczeń i wysokości odszkodowania oraz informuje posiadacza pojazdu i osobę zgłaszającą roszczenia, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania.

§ 11. 1. Jeżeli sprawca szkody na osobie nie mógł być zidentyfikowany albo gdy sprawca szkody nie posiadał obowiązkowego ubezpieczenia OC, osoba poszkodowana zgłasza swoje roszczenia do ubezpieczyciela prowadzącego obowiązkowe ubezpieczenie OC; ubezpieczyciel nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia roszczeń.

2. Ubezpieczyciel po otrzymaniu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza postępowanie przewidziane przepisami § 10 i przesyła dokumenty szkody do Zarządu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, powiadamiając o tym osobę zgłaszającą roszczenie.

§ 12. 1. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego, chyba że przepisy rozporządzenia stanowią inaczej.

2. Na poczet odszkodowania z tytułu szkody w mieniu, przysługującego z obowiązkowego ubezpieczenia OC, zalicza się przyznane tej samej osobie z tego samego zdarzenia odszkodowania z innych ubezpieczeń majątkowych.

Rozdział 4

System taryf i zasady ustalania stawek ubezpieczeniowych

§ 13. System taryf obejmuje ocenę i klasyfikację ryzyka przejmowanego przez ubezpieczyciela w ramach ubezpieczenia OC, zasady ustalania podstawowych stawek ubezpieczeniowych, stosowania zniżek z tytułu bezszkodowego okresu ubezpieczenia oraz korygowania stawek w zależności od faktycznego przebiegu szkodowości.

§ 14. 1. Ryzyko przejmowane w ramach ubezpieczenia OC gwarantowane jest odpowiedzialnością ubezpieczyciela w odniesieniu do jednego zdarzenia sumą ubezpieczenia 7,2 mld zł.

2. Na wniosek posiadacza pojazdu umowa ubezpieczenia może być zawarta na sumę gwarancyjną wyższą niż określona w ust. 1.

§ 15. 1. Przy ustalaniu taryfy ubezpieczyciel dokonuje oceny ryzyka na podstawie danych statystycznych przebiegu szkodowości, a w razie braku tych danych — w oparciu o inne informacje lub opinie rzeczoznawców.

2. Klasyfikacja pojazdów powinna uwzględniać zbliżone parametry techniczne i eksploatacyjne pojazdów oraz charakter ich użytkowania, wpływające na zwiększenie lub zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego.

§ 16. 1. Ubezpieczyciel ustala podstawową stawkę

ubebezpieczeniową, wynikającą z oceny ryzyka, na roczny okres ubezpieczenia, licząc od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

2. Jeżeli umowa ubezpieczenia zostaje zawarta w ciągu roku kalendarzowego, ubezpieczyciel ustala stawkę podstawową stosownie od okresu odpowiedzialności, jaki przypada od dnia zawarcia umowy do końca bieżącego roku kalendarzowego; miesiąc rozpoczęty uważa się za pełny.

§ 17. Ustalona przez ubezpieczyciela składka na roczny okres ubezpieczenia może być w okresie trwania ubezpieczenia podwyższona, jeżeli w ciągu jednego kwartału średni wzrost cen w gospodarce narodowej przekroczy 10% w stosunku do analogicznych wskaźników kwartału poprzedzającego; ustaleń tych dokonuje ubezpieczyciel na podstawie informacji publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny.

§ 18. 1. Ubezpieczyciel, przy ustalaniu składki należnej od posiadacza pojazdu, uwzględnia faktyczny dotychczasowy przebieg ubezpieczenia bez względu na zmianę ubezpieczyciela, udzielając stosownej obniżki w stawce podstawowej bądź też odpowiednio ją podwyższa.

2. Obniżka składki za każde 2 lata bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia nie może być niższa niż 10% stawki podstawowej; stopa obniżek nie może przekroczyć 60% stawki podstawowej.

3. Podwyżka składki w zależności od przebiegu ubezpieczenia nie może przekroczyć 150% stawki podstawowej.

4. Posiadacz pojazdu zachowuje uprawnienia do obniżki składki, jeżeli okres przerwy w posiadaniu pojazdu nie przekracza 24 miesięcy.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 19. Dotychczas nabyte uprawnienia do obniżki składki z tytułu bezwypadkowego przebiegu ubezpieczenia w ustawowych ubezpieczeniach komunikacyjnych posiadacz pojazdu zachowuje przy ustalaniu składki przy zawieraniu umowy ubezpieczenia OC na okres począwszy od dnia 1 stycznia 1991 r.

§ 20. Zawarcie umowy ubezpieczenia OC na 1991 r. i opłacenie składki do dnia 15 stycznia 1991 r. uważa się za spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego.

§ 21. Do ustalenia zasadności i wysokości roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkód zaistniałych przed dniem wejścia w życie przepisów niniejszego rozporządzenia stosuje się dotychczasowe przepisy w sprawie ubezpieczeń ustawowych komunikacyjnych.

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1991 r.

Minister Finansów: w z. *A. Podsiadło*

Reklamacje z powodu niedoręczenia poszczególnych numerów zgłaszać należy na piśmie do Wydziału Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów, ul. Powsińska 69/71, 00-979 Warszawa, P-1, niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru.

Wydawca: Urząd Rady Ministrów

Redakcja: Biuro Prawne, 00-583 Warszawa, Al. Ujazdowskie 1/3, P-29, tel. 694-60-03
Organizacja druku i kolportaż: Wydział Wydawnictw, 00-979 Warszawa, ul. Powsińska 69/71, P-1,
tel. 42-14-78 i 694-67-50, teleks 825944 WW, telefaks 428222, dla kraju 22-428222.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Zakładach Graficznych „Tamka”, Zakład nr 1, Warszawa, ul. Tamka 3.